

Szerkesztői Iroda:
A KIADÓHIVATALBAN,
hová
a lap szellemi részét illető közle-
mények küldendők.

Kiadó hivatal:
WOKAL JÁNOS KÖNYVKERESKEDÉSE
hová a hirdetések s előfizetések
bérmentesen küldendők.

Kéziratok nem adatnak vissza.

KÖZÉRDEK.

Vegyes tartalmu heti lap.

Megjelen minden vasár-
napon egy nagy íven.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK
Helyben házhoz hordva, vagy
vidékre postán küldve:
Egész évre 4 frt.
Fél " 2 " "
Negyed " 1 " "

HIRDETÉSEK DIJA:
3 hasábos petit sorért, vagy ennek
helyéért 5 kr. Bélyegdíj külön 30 kr.
Nyilttér sora 15 kr

A megyei bizottság közgyűlései.

(B-n.) Habár elmúltak az idők, midőn a nemes vármegye tekintetes rendei négy-öttszázán összegyűlve, négy-öt napig egész kis országgyűlést tartottak, többet foglalkozva az ország dolgaival, mint a vármegye utjaival s közigazdasága emelésével. — s habár pld. a nemesi felkelés feletti tanácskozás, a követi utasítás-adás valóban érdekelt költő kora lejárt, az új idők és új emberek számára is sok oly teendő maradt, mely méltán megérdemelné, hogy a törvényhatóság közgyűlései nagyobb érdekltségben részesüljenek és nagyobb látogatottságnak örvendjenek. Valóban, ha e század „marchalis-székeinek” jegyzőkönyveit olvassuk, megtudjuk, hogy megyénk nagy gyűlés terme, melyben 1808. évi december hó 1-ső napján gróf Haller István főispán tartotta az első gyűlést, — sokszor szűknek bizonyult s ez okból az udvart is betölté a sokaság, vagy éppen az ev. reform. templom tágas boltzatai alá vonult, — be kell ismernünk, hogy a nemes urak — ily alkalommal — sokkal több fogékonyságot mutattak a közügyek iránt, mint mi. Igaz ugyan, hogy korunkban annyi „közügy” van, hogy számba sem lehet már venni, s ezen „közügyek” annyi gyűlést, annyi értekezletet kívánnak s ráadásul az „intéző körök” a „közügyek” pártolása végett annyi gyűjtő ívet bocsátanak ki a t. ez. közönség nyakára, hogy belefárad minden jó lélek, — de meg kellene fontolni, hogy a törvényhatóság közgyűlése nemesak legtöbb közügyet karol fel és intéz el, hanem egyszerűs mind politikailag fontos teendőket is gyakorol és összeállításánál, tagjai számánál fogva mégis csak a „közvélemény” leghivatottabb kifejezője lehet. — Megengedjük azt is, hogy régebben sokkal több „juris-prudens” volt, mint most, midőn a sokféle életpálya elvonja attól az ifjuság legnagyobb részét, hogy „táblabíró”, azaz elméletileg és gyakorlatilag is jogász legyen, és ennél fogva tanulmányaihoz és ismeretkörükhöz fogva is vonzó-

dást érezzen a közigazgatási kérdések száz meg ezerféle ágazata iránt, vagy ha érez is vonzódást a „laicus”, de mert nem tudja, vagy utána járnai réstel, „minden áron” való felszólalásaiban nagyon távol jár a tárgytól és így a helyett hogy emelné, ellenkezőleg lehangolja a tárgyalás élénkségét. De nem is szükséges mindenkinek éppen minden tárgynál felszólalni. Éppen az a körülmény, hogy korunkban a különféle életpályákon a különböző szak-képzettség annyira ki van fejtve, teszi lehetővé azt, hogy az oly sok nemü közgyűlési tárgyaknál éppen a szakképzettek, és oly módon szólaljanak fel és oly módon vegyenek részt a tárgyalásban, mely a laicust is bizonyára érdekelné és figyelmét lekötöni fogja. — De különben is a közgyűlésre nem csak „szak-tárgyak” vitetnek eldöntés végett. — A társadalmi mozgalmak s általában a közélet oly sok kérdést vetnek fel, melyekhez mindenki hozzá szólhat, kinek ugynevezett „élettapasztalata”, „életismerete” van, s a melyet éppen csak úgy lehet helyesen eldönteni, ha mennél több oldalról vitatják meg. — Igaz ugyan, hogy a tisztviselők sok mindent eligazítanak, de ez a sok „minden” csak administratív dolog, melynek elintézési módját a törvény s a szabályrendeletek szabják meg. Az elvi kérdések fontos eldöntése legtöbb esetben a közgyűlés hatáskörébe tartozik — és itt bizony széles tér nyílik „elvit” érvényesíteni mindazoknak, kiknek valóban szíven fekszik a közügy, a törvényhatóság lakóinak előmenetele, viszonyaink javítása.

megyénk őszi közgyűlése sok ily tárgyat ölel fel; reméljük, hogy a kellő részvét meg fogja mutatni, miszerint a régiéktől átvettük a legjobbat; a közügyek iránti önzetlen buzgalmat és lelkesedést.

Közigazgatás.

Főispán ur 6 nmlgának 221. sz. a. kelt intézvénye folytán a megyei bizottság f. évi október hó 8-án d. e. 9 órakor fogja őszi rendes közgyűlését megtartani.

Tárgyai: 1. Belügyminiszteri leirat a szolgabíró járások beosztása és a megyei javadalmas megállapítása ügyében. — 2. Előterjesztés Csáklya község beosztása iránt. — 3. Előterjesztés a nagyenyedi járás némely körjegyzőségének beosztása tárgyában. — 4. 1884. évi megyei költségvetés. — 5. A megyei bizottság legtöbb adót fizető tagjai névjegyzékének 1884. évre leendő megállapítása. — 6. Intézkedés a választott m. bizottsági tagok megürlő helyeinek betöltése ügyében. — 7. Az üresedésbe jött alvinczi j. segédszolgabírói állomás iránti intézkedés. — 8. Özv. Majláth Györgyné köszönő irata megyénk részvét nyilatkozatára. — 9. Belügyminiszteri rendelet a pótdó ki-
vetése iránt hozandó szabályrendeletre nézve. — 10. Belügyminiszteri rendelet a magán hirdetések rongálása tárgyában büntető szabályrendelet alkotása végett. 11. köz-
munka- és közlekekési miniszteri leirat a közmunka vált-
ság árának felemelése iránt. — 12. U. az a megyei uthálo-
zat megállapítása tárgyában. — 13. Hunyadmegye út-
irata a Nagy-Almás-zalathnai és a szarakszó-alvinczi át-
vonalak kiépítése tárgyában. — 14. Nagyenyedi Gráf Já-
nos és Herdögen Miklós parterödítési ügye. — 15. M-
szentkirályi br. Bánffy Jenő és Fodor Miklós parterödítési
ügye. — 16. Előterjesztés a Maros folyamba Gombás köz-
ség által építendő parterödítések ügyében. — 17. Előter-
jesztés az erdélyi kath. püspökség által Táténál felállítandó
rövré nézve. — 18. Előterjesztés a verespataki „tavak”
fentartása ügyében. — 19. Abrudbánya város előterjesz-
tése 12000 frt kölcsön engedélyezés végett. — 20. Ab-
rudbánya város szabályrendelete a rendőri kihágásokról.
— 21. Közigazgatási bizottság kilépő tagjai helyének be-
töltése. — 22. Belügyminiszteri leirat az alvinczi legel-
tetési ügyben. — 23. Szabályrendeleti javaslat a közös
szőlőkbeni legeltetés betiltása iránt. — 24. Bucsum köz-
ség és a kir. kinestár között történt koresmajog vásár
jövahagyása. — 25. Megyei kórház zárszámadása. — 26.
Községi költségvetések és zárszámadások. — 27. Sáros-
megye felirata a járási börtönök ügyében. — 28. Toron-
tál megye felirata a bukovinai székelyek betelepítése kér-
désében. — 29. Torda-Aranyosmegye felirata a közigazg.
hatóságoktól elvett büntető ügyek visszaadása tárgyában.
— 30. Kolozsmegye felirata a m. tisztviselőknek magán-
ügyeikben a vasuton való utazásuk alkalmával az állami
tisztviselők által élvezhető előnyökben leendő részesítés
iránt. — 31. Borsodmegye felirata a zsidó zugiskolák
betiltása s a lelkészi hivataloknak minősített egyének ál-
tal való betöltése tárgyában. — 32. Indítványok, melyek
a közgyűlést megelőzőleg 24 órával beterjesztetnek; és az

TÁRCZA.

A tengeren.

— Románéz. —

Esti szellő szállong —
A tenger nyugalmas . . .
„Jer galambom csolnakázzunk.
. . . Az itt-lét unalmas!”

S tiszta tükörén át —
Gyorsan száll a sajka.
S már a révet, mely unalmas,
Messze . . . messze hagyta.

Lány az ifju mellett
Boldog érzetében,
Hő szerelmük mámorában
Nincs a lélek ébren.

Csókra szomjúzott ajk
Rásimúl az ajkra,
Míg a tenger síma tükrén
Lejtve leng a sajka.

Csillagoknak ezre
Gyúlt immár a mennyre
S ajk az ajkat, — ölelés közt —
Mégis szívja egyre.

Magasan bolyong már
A hold is az égen
Hús a szellő . . . felleg is jó
Nyugatról sötéten.

Hab habot követve
Erdő suttog köröttük . . .
Majd egy sirály csapongva száll
Vészt jóslón fölöttük.

Mormolás is hallik
Nyugatról az égből . . .
Tenger-zúgás, sirály hangja
Mind elvész a kéjben.

Ah! de reng a sajka;
Szilaj hullám habja —
Mint pelyhet a szálló szellő —
Tova-messze kapja.

„Nézd Richárd! az égre
Mint borul a felleg!
Óh evez! e bős hullámok
Még itt eltemetnek! . . .

Ah! az orkán mint zúg!
Mint üvölt a szélvész!
Óh! evez . . . evez Richárdom!
S küzd az ifju révész.

Rémeg a kis lányak
Piczi szive, keble,
Bár az ifjú szép reménynyel
Kecsegteti egyre,

„Óh! Irén ne rettegj,
Kérlek a nagy égre!
Óh! ne rettegj . . . eljutunk még —
Eljutunk a révbe!”

De a lányka keble
Remegéssel telve:
Szívére száll kétely, aggály
S sötétlő sejtelmé.

S küzd tovább az ifju
Sir, zókög a lányka:
Biztató szók s az a sok csók
Jaj! de mind hiába! . . .

Félelmében immár
Az eget is kéri,
Ajakán a sohaj, fohász
Csaknem egymást éri.

Sötét gyászos felleg
Borult im az égre:
Sehol . . . sehol egy csillagnak
Vigasztaló fénye.

Sötét éjszakának
Áttörhetlen árnya . . .
Sötét kínzó sejtelmének
Rajja a leányka.

Sötét éjszakának
Áttörhetlen árnyán
Irányt veszelve leng a sajka
Böszült habok árjan.

„Oh! egeknek atyja! . . .
„Légy nyugodt galambom:
Meg fog óvni! . . . s átölelve
Ajka az édes ajkon.

Ah! de leng a hullám:
Fölborul a sajka
S bős haboknak gyászi leple,
Szemfedője rajta.

— Nagy-Enyed, 1882. —

Istvánffy Gyula.

időközben netalán beérkező oly sürgős ügyek, melyek az állandó választmány f. évi október hó 7-én elintézni szükségesnek találván a tárgysorozatba felvesz.

Nagy-Enyeden, 1883. szeptember hó 26-án.

Csató János,
alispán.

LEVELEZÉS.

— Körjegyzői választás. —

Kozma Ferenc háportoni körjegyző ki „Kozma bácsi“ név alatt széles körben volt ismeretes s ki mint hazafi és tisztviselő egyaránt becsülettel szolgálta hazáját és megyéjét, hajlott kora és betegedése miatt bucsút véve a körjegyzői pályától, melyen 25 évig működött, visszavonult megpihenni családja körében. A midőn ezen pályától való távozása miatt sajnálkozásunkat fejezzük ki, kívánjuk hogy távozó barátunk azon meggyőződése, miszerint kötelességét megtette, adjon neki enyhítést és megnyugvást visszavonultságában.

A lemondása folytán Üresedésbe jött háportoni körjegyzői állomás folyó hó 24-én töltött be egy új körjegyző megválasztása által. Három jelölt volt, kik ezen állomást elnyerni ohajtották, még pedig nemzetiségre nézve egy magyar, egy román és egy zsidó.

Imecs Domokos járásszolgabíró a majdnem teljes számban egybe gyűlt képviselőkkel a gyűlés tárgyát és jelöltek neveit közölve, zajos pro et contra vitatkozások fejlődtek ki a választó képviselők között s a mi legnevezetesebb, dacára hogy a választók majdnem kivétel nélkül románok, a román jelölt meg sem lett említve, hanem annál inkább tömörítettek a román választók a zsidó jelölt köré, ki mellett nemcsak az érdekeltek községek román lelkeszei, hanem a zsidó jelölt által magával hozott orbai román lelkész és muzsinaifalusbíró is tüntettek, úgy hogy már-már azt hittük, hogy az öreg Kozma bácsi utódja bizony a zsidó lesz! No de mikor aztán már komolyan határozni kellett, a papoknak és zsidóknak tüntetése és korteskedése dacára meggondolkoztak a választók és közfelkiáltás útján megválasztották körjegyzőnek Bakesi Bálát, eddig volt szolgabírói irnokot, kit is elnöklő szolgabíró mint körjegyzőt kijelentvén, tőle a hivatalos esküt bevettve; a képviselők pedig — a papokat és zsidókat kivéve — meglegedten távoztak el a hely színeről az utonnan megválasztott körjegyzőt magára hagyván, hogy a reája várakozó sok teendők felett gondolkozzék.

A körjegyzői választás nagy munkája után a választásnál megjelent értelmiséget háportoni birtokos gr. Busseul Henrich ur vendégszerető házához ebédre meghívta, a hol a 12 tagból áll társaság kitudó étket és borok mellett kitünően mulatott. — Pohárköszöntésekben sem volt hiány, különösen ki kell emelnem az igen tisztelt házi gazda gr. Busseul Henrich ur által zamatos és korrekt magyarsággal az új körjegyzőre mondott pohárköszöntést, melyben meleg szavakban üdvözölt az új körjegyzőt, figyelemzette őt bukros teendőire egyszersmind felhívta, hogy azon bizalmiállást, a melyre megválasztottat, igazán betölteni igyekezzék és nemcsak hivatalos kötelességét teljesítse hanem annál többet; végül elítelve, hogy új hivatásának meg felelhessen.

Bem tábornok s az előkészületek Erdély visszafoglalására.

— Egy volt honvédtől. —

(Vége)

Bemről olvastam nem régen az „Ellenőrben“, egy közleményt melyet nevezett lap a „Hunyadból“ vett át. Ebben egy volt honvéd előadja, hogyan szokott Bem vezényelni s hogy tette ezt különösen a piskii csatában: „Ne félsz Horváth, marsch attaque, kell haza madzsar, ne félsz, előre!“ stb. össze-vissza, a mi Bemet mint egy fecsegő vén banyát tünteti fel.

Ebből egy szó sem való. — Jelesem igazolom azzal, hogy midőn 1849. február 9-én Horváth Miklós századával b. Kemény Farkas által a félig felszedett piskii hidra rohamtámadásra vezényeltetett s ott Horváth őt golyó által találva elesett, Bem tábornok jelen sem volt. Azután két órával érkezett a csataterre a Beke alezredes és Hrabowszky őrnagy által hozott segélyesapatokkal, ekkor is hosszas ideig, kéz-sebe miatt, szekerekben tartózkodott s csak délután 1 órakor vette át a vezényletet.

Minthogy magyarul nem tudott, mivel és komoly ember szokása szerint őrizkedett magát nevétség tárgyává tenni. Némétül is szükségből beszélt és rosszul. Tudta, hogy ezen nyelvet, mint minden lengyel, rossz kiejtéssel beszéli. Legörömestebb francia nyelven beszélt, melyet tökéletesen birt. Franciaul társalgott Andrassyval, Teleky Sándorral és Bethlen Gergelyvel, kik őt mindig „mon General“-nak czimezték, a mely bizalmas czimet kedvelni látszott.

Nem csak nem beszélt, de nem is értett magyarul. Ha egy tiszt vagy altiszt magyarul jelentést tett, azt magának jelenlevő segédje vagy táborkari tisztje által megmagyaráztatta s a feleletet is ezáltal adatta ki. Hasonlólag

Az ebéd végett érvény a társaság a legjobb kedélyben osztott ezél a vendégszerető házigazda és Grófi családja iránti tisztelettel kebelében.

Mi is üdvözöljük az új körjegyző urat szerencsét egészséget és kitartást kívánunk új pályájához, hogy nehez hivatását pontosan betöltsesse.

Asszonyonépén, 1883. szept. hó 25-én.

Frits Vilmos.

Színészet.

Közönségünk a lefolyt héten ritka élvezetben részesült a kolozsvári színház vendégszerelésre lerándult kitünő tagjainak jóvoltából. — 25-én, kedden Várady Miklós a „Tündérlak Magyarhonban“ című népszínműben a feles számú közönséget rég nem tapasztalt derűtlenségbe hozta jóízű, magyaros felfogású játékkal, a lelkesedés elragadta gyönyörű dalaival, melyeket a követelő tapsvihár többször ismételtetett vele, hogy a — ki tudja még mikor kínálkozó — élvezetből a bucsu-előadáson kétszeresen is kivége részét. A Kőnczöl Etel játéka elismerésre méltó igyekezettel törekedett lépést tartani társával, a mi nem egyszer sikerült is neki.

Szerdán, 26-án már a Szacsavay Imre és neje Boér Emma művészi magaslaton ragyogó játéka hozta sebes mozgásba a szív és lélek nemesebb érzelmeit Schiller örök időkre szóló, remek szomorujátékában, az „Ármány és szerelem“-ben. A közönség, mely ez előadáson nem épen tömegesen jelent meg, soha meg nem bocsát-hatja magának a páratlan élvezet elszalasztását.

Csütörtökön, 27-én ugyancsak Szacsavay I. és Boér Emma felléptével „Don Caesar de Bazán“, e cselekvényekben, megható és mulattató jelenetekben egyaránt gazdag dráma került színpadra. Mondanunk sem kell, hogy a kitünő művész-pár a legkifogástalanabb felfogással, alak-és érzelmeihű játékkal domborította ki a czimszerepet ez uttal sokkal zámosabb közönség előtt. Taps és kihívás annyi volt, a mennyi nálunk egy év alatt sem fogy el. A mellékszereplők némelyikénél is fel-felcsillant olykor egy-egy sikerültebb jelenet, a mit a közönség méltányosságára nem is késett tudomásul venni.

VEGYES HIREK.

— A kiállítás rendezésére kiküldött intéző bizottság ezennel közhírré teszi, hogy az október hó 13. 14. 15-ik napjain megtartandó kiállításra számtalan tárgyak bejelentésére kitűzött határidő (október 1-je) ugyanazon hó 4-ig bezátoilag meghosszabított, miután a bejelentések kellő számban még nem érkeztek be. — Írásbeli bejelentések alólrít intéző bizottsághoz Nagy-Enyedre czimzendők. Szóbeli bejelentések fölvetelével Vajna Károly városi tanácsos, bizottságunk jegyzője bizott meg. Érdekeltek fölkéretnek, hogy szóbeli bejelentéseik megtetele végett nevezett bizottsági jegyző hivatali helyiségében és lehetőleg d. e. 10-12 óráig jelentkezzenek. — Az intéző bizottság.

— A kiállításra számtalan tárgyak bejelentése folyamatban van. Közvetlen az intéző bizottsághoz bejelentett gyümölcs collectio a Torda-Aranyosmegyei gazdasági

egylet, Soós Lajos erszébetvárosi és Tompa Gergely ugyanodaváló lakosok által. Pönyik és Batul alma beküldésére Tókos Sándor odaváló lakosok által. Pönyik és Batul alma beküldésére vajasdi ev. ref. esperes, Pönyik alma kiállítására Finna I. v. tanácsos ajánkozott. — Mezei termékekre bejelentés tétel Székely István sorostélyi gazdatiszt. Tokos Sándor esperes és Finna István részéről. — Bor beküldésére ajánkozott eddig Novák Ferenc gy.-fehérvári polgármester, ki 5 fajta bort szándékozik kiállítani és Székely István a gr. Teleki Gyula és Sándor örökösének sorostélyi gazdatisztjei. — Házi ipar czikke kiállítását Vén Ferenczné, Papp Gyuláné és Finna Giza Nagy-Enyedről. — Kerti vetemény beküldését pedig br. Horváth Ödönne és gr. Rhédey Johanna helyezte kiállításba. — A gazdasági gépek és eszközök tárlatára Brogle József budapesti gyáros bejelentette, hogy küldeni fog: 1 drb. trieur-t szelével, 1 drb. tengeri morzsolót, 1 drb. bor-sajtót és 1 drb. szeecskavógót. A gépgyárosok közül még jelentkezett Graepel Hugó fővárosi gyáros. a kiállítandó tárgyak jegyzékét azonban eddig nem küldte be. — Bejelentetett időközben Zalányi Farkas birtokos által 20 féle alma és 20 féle körte, továbbá Helianthus tuberosus (csiesóka) gumó, repec mag és Sorghum halepense nevű takarmány növény magja, továbbá Rieger András n.-szebeni gyáros által 3 drb eke, 1 drb törökbuza vető- és 1 drb kapáló éggp, 1 drb rostáló, 1 drb trieur, 1 drb törökbuza morzsoló, 1 borsajtó és 1 répavágó gép. Végül a segesvári komlótermelő egylet bejelentette, hogy komlót, valamint a komlótermelésnél használt eszközöket és gépeket, jelesen egy szárazító-színmintát szándékozik kiállítani. — A helybeli és vidéki albizottságok számos bejelentést vettek már fel, azoknak jegyzékeit azonban október hó 1-nek eltelte után fognak a központi intéző bizottsághoz beérkezni.

— A gazdasági kiállítás érdekében. A gazdasági kiállítással nem csak a törekvő munkásság s a buzgalom kitüntetése czéloztatik, hanem az is, hogy a gazdasági ismeretkör terjesztésék s a tapasztalt szép példák utánzásra, követésre találjanak. Alsófehérmegye gazdáira nézve közelebből ily alkalom aligha fog nyitni; fel kell tehát használni minden lehetőséget, hogy népünk is lehetőleg jól kivége részét a nyerhető előnyökből. — E végből igen helyesen tennék a t. szolgabíró és körjegyző urak, ha az egyes igyekező földműveseket, jobb gazdákat, előljárókat reá veszik, miszerint a tárlatot tömegesen látogassák s különösen az ekeversenyt, a géptárlatot, állatkiállítást szorgalmasan megnézzék, mi végre helyén volna arról is gondoskodni, hogy az ily gazdák kellő magyarázatot és felvilágosítást nyerjenek.

— A megyei bizottsági közgyűlés. miután a megye nagyterme gazdasági tárlat részére átbocsátottat, a városháznagytermében fog megtartani.

— Honvédeink. A Nagy-Enyeden állomásozó 20. és 29. honvédszázalok egy nagyobb szabású gyakorlatot fejezték be folyó évi tanulmányaikat. Folyó hó 24-én indult el a 2 zászlój reggeli 4 órakor, és kitünő menetben d. e. 10 órakor Torozkó-Szt.-Györgyre érkezett. hol Torozkai Sándor vendéglátta meg a tisztakat. Innen déli 12 órakor indult a 29-ik zászlóalj a bedellői havason keresztül; valóban elismerésre méltó kitartással érkezett Luncára, hol táborba szállt; míg a 20-ik zászlóalj Torozkón lett elszállásolva. hol kitünő vendégszeretettel fogadva

lalhassa s ezáltal magát még a székelyekkel is egybeköt-hesse. Lehet, hogy ezen indokok mindegyikéért.

Ezen csapat vezéréül br. Bánffy János volt kiszemelve. A gyalogság már Máramaros-Szigeten volt, a lovasság pedig Nyiresről inditatott el és Nagy-Bányáig hatolt, hol b. Bánffy János arra már várakozott,

Ekkor egyszerre ellenparancs érkezett, hogy ezen csapatost azonnal Déesnek induljon.

Ezt onnan tudhatom oly bizottsággal, mivel magam is ezen dandárhoz voltam beosztva.

Meglehet, hogy Bem a császáriak tulnyomó számával szemben különben sem nagy seregét elforgácsolni nem akarta. — lehet, hogy a császáriaknak Csucsánál, Bősvényenél és ezzel egyidejűleg Zsibónál történt támadásairól, ugy ezen támadások meghiusulásáról értesült, azokat egy gyors hátukba való mozdulattal meglepni és zavarba hozni akarta, minélfogva előbbi tervével felhagyva, rögtön minden Nagy-Bányán, Máramaros-Szigeten, Zsibón és Nyiresen levő csapatokkal egy, csak tőle felhető páratlan stratégiai mivelettel Kolozsvárnak sietett.

Bem az ellenség minden mozdulatáról kémjei által előre értesült. A kémrendszer nála bámulatosan volt szervezve s kémjeit nagy jutalmakkal részesítette.

Ezeknek nagy része zsidó volt, de voltak más soha nem látott, egészen ismeretlen egyéniségek, kik mintha a földről bujtak volna elő, egyszerre a magyar táborban termettek s szintoly észrevétel nélkül is tüntek. Volt még nő is, ki a táborban többször fordult meg s kit egyszerre fekete asszonynak neveztek. Erről azt állították, hogy a gyászt, melyről elneveztetett, hozzátartozói elvesztése miatt viselte, kiket az oláhok leöltek.

Hogy minő kémjei voltak Bem tábornoknak, egy példával szolgállok.

Segesvárt történt 1849. márczius 8. és 9-ike közti

ORSZÁG-VILÁG.

A királyné őfelsége és Mária Valeria főhercegnő e hó 23-án reggel 7 órakor Gödöllőre érkeztek. Az udvar ezuttal Budapesten is többet fog időzni, főleg őfelsége, miután a delegációk az ideén itt üléseznek. Rudolf trónörökös október hó 1-je körül keresi fel az erdélyi részeket s a kies Görgényt. Ha vajjon a király meglátogatja-e Erdélyt, az még nincs elhatározva. Görgényben az előkészületek nagyban folynak.

Képviselők beszámoló beszédei. Az utolsó napokban több képviselő tartott beszámoló beszédet, s érintették, vagy fejtegették saját pártjuk felfogása szerint, a napirenden lévő kérdéseket. — Szentgotthárdi kerület képviselője, Helfy Ignác e hó 23-án tartott beszámoló beszédében a horváth és a zsidókérdést fejtegette.

Budapest-Terézváros képviselője Buschbach Péter is e hó 23-án mondott beszámoló beszédet. Az ipar helyzetét, kereskedelmet, zsidókérdést és horváth zavargásokat tárgyalta. A horváth kérdésre véleménye: nem megalázni, hanem kibékíteni kell Horváth-országot.

A halmi kerületben (Ugoesa m.) György Endre az országgyűlés új ülészakának teendőiről szólt. Először a főrendiház reformjáról, azután a pénzügyi helyzetről — melyet javulóknak tart — az egyensúly helyreállításához soha sem állottunk oly közel mint most. Szólt még a folyók szabályozásáról — a horváth kérdéssel. Beszédének főrészt az képezte, melyben fejtegette, mit kell tenni még az országgyűlésnek a közgazdasági helyzet javítása végett.

A körmeneti kerületben a függetlenségi Pázmány Dénes képviselő szintén a horváth és zsidókérdésről beszélt.

A borsódmegyei mező-keresztési kerület függetlenségpárti képviselője, Duka Ferencz nyílt levelet intézett választóihoz, s abban a zsidóellenes zavargásokat karhóztatja.

A képviselőház új ülészaka e hó 28-án nyílt meg. A ház megalakulása után rögtön élénk vitaközlések várhatóak, miután kétségtelen, hogy a horváth zavargások és a zsidó kérdés mindjárt szóba fog hoztatni.

Budavári gyilkosság bünpörének tárgyalása iránt nagy az érdeklődés a társadalom minden osztályában. Az október hó elején tartandó tárgyalásra a belépti jegyeket már ezeltől napokkal elkapokdták. Érdekes fordulatot fog adni az ügynek az, hogy Berecz, ki eddig mindent bevallott, kinyilatkoztatta, hogy vallomásától egy szó sem igaz.

Egyiptomi bűnügy magyar bíróság előtt. A kassai törvényszék előtt érdekes végtárgyalás indult meg e hó 25-én. A vádlott Kerekes István, ki Kairóban kedvesét meggyilkolta s visszaszökött Magyarországra. Miután a dolog kiderült, Kassán elfogták s most itéletet mondanak fölötte.

Az 1884-ik költségvetés. A kormányhoz közel álló lapok szerint a jövő évi költségvetésben a deficit csak 18 millió forint, de ezzel szemben is a beruházások összege 23 millió, vagyis ha e beruházásokat nem kellene teljesíteni, még öt millió forint fölösleg is maradna.

Sok lengyel-zsidó költözökök újabban Budapestre Galicziából és Máramarosból. Csak Kőbányáig jönnek nagyobb csoportokban, onnan aztán kisebbekben szállingoznak. Teljesen vagyontalanok, tisztátalanok és műveletlenek.

A kholera egyiptomban csak szorványosan és kis mértékben jelentkezik már. Ennek következtében a rendkívüli intézkedéseket megszüntették.

A 9-ik számú szépség. Madame Arabelle Johnson, a kit Amerikában a „9-ik számú szépség“ neve alatt ismernek, a ki egy alkalommal az első szépség díjat nyerte, beperelte John Carr karikatúra rajzolta le egy éleztáblán. A Madame keresetlevélben előadja, hogy a ki őt neveltségessé, rutná ipakodik tenni, az olyat 20,000 dollár pénzbírságra itéli nyhe büntetés.

Női milliómosok. Philadelphia a női milliómosok valódi hazája. Körülbelül vagy tizen vannak olyanok, a kik több millióval rendelkeznek. A leggazdagabb ezek közt Thomas A., egy híres vasuti spekuláns özvegye, a kinek vagyonát tíz millió dollárba becsülik. A második helyen említik Bloomfield asszonyságot öt millió. Annie és Bory Baird asszonyságokat két-két, és Rawle Falles és Hiddy kisasszonyokat egy millió dollár vagyonnal.

KÖZGAZDASÁG.

Szüretli tanácsok.

(Folytatás)

A szőlő sajtolása. A szőlő megzúzása vagy esetleg lebogyozása és héján érjlesztése után a sajtolás következik s igen különböző szerkezetű sajtókkal végeztetik. A sajtolásnak célja, hogy a szőlő levét lehetőleg az utolsó cseppig kisajtoljuk, mit azonban a szőlő törköly ruganyosága miatt tökéletesen legtöbb erőt kifejtő sajtók-

a derék lakosság által. 25-én reggeli 4 órakor a 29-ik zászlóalj Kubinyi őrnagy vezetése alatt Borrév-féle hadi menetet tartott, hol a 20-ik zászlóaljjal találkozási harcot vívott és jó rendben visszavonulva Borréven táborba szált. A 20-ik zászlóalj este 5 órakor indult vissza Torocz-kóra, hol a város sűrű tarackdurrogás között a város között ünnepélyességgel és kiváló vendégszeretettel fogadta derék honvédeinket, kik annyira dícséretesen viselték magukat — hogy a jelenlévő két tábornok Pakor és Mangesius tábornok az elismerésen kívül — még itallal is megvendégelték legényeinket. A farsztó gyakorlat után 20-án déli 12 órakor visszavonultak Nagy-Enyedre, honnan f. hó 29-én bocsáttattak el.

Csángó-szekelyeink hazafelé szállodogálnak. A mily vidáman és szép reményekkel telve jöttek, ép oly busan és elesüggedve mennek vissza. Sem jövedelem, sem hajlék, sem egészség nem jutott osztályrészükbe. A betegség és halálozás sokat pusztított köztük. — Józseffalvi György Péternek pld. Gyula-Fehérvárt elhalt a neje. Eltemette a könyörületos polgárok részvételével; beteg gyermekével tovább indult. — Itt Enyeden meghalt kis leánykaja: Klotild, s a város tanácsa gondoskodott az eltemetéséről, mely folyó hó 25-én történt meg. — Fel kell jegyeznünk, hogy főtiszt. Dávid Pál plébános helyettes ur díszesen temette el a szegény kis árvát, két társával teljes ornatusban jelenvén meg.

Várady Ferencz szintársulata által ma, vasárnap, szept. 30-án a Szaecsvay-pár jutalomjátékúal és busufellépteül adatik „A betyár kendője“, A bonyi Lajos 4 felvonásos eredeti népszínműve. — Ajánljuk műpártoló közönségünk figyelmébe.

A villamfénynél érlelt gyümölcsök a bécsi villamos kiállításon legnagyobb érdeklődést keltik fel. A gyümölcsök érésének főfeltétele a világosság, az elektromos világítás éjjel a napot helyettesíti, így folytonos a fejlődés. Az ily kísérletek nagyon költségesek ugyan, de el lehet velük azt értnünk, hogy a növény rendes fejlődése mintegy felével megrövidíttetik. Siemens Londonban az ő kísérleti üvegházaiban már január 7-én érett epret, ápril 15-én dinnyét és ápril 18-án érett szőlőt tudott előállítani.

Villamos csolnak. A bécsi villamossági kiállításon is bemutatott szerkezetek közül a legérdekesebbek egyike volt az ugynevezett villamos csolnak, a mely teljesen praktikus találmánynak bizonyult be. Ugyanis tegnap délután egy ily csolnak d. e. 10 órakor elindult Bécsből 6 utassal a Dunán lefelé, s öt óra múlva Pozsonyba ért. A csolnak megérkezését óriási közönség várta, Párisban pedig a Hotel D'Elysee tulajdonosa tett kísérletet villamos omnibussal több szakértő, köztük Lesseps mérnök jelenlétében. A kocsis a vendégeket fogja szállítani a vaspálya udvarról a Hotelbe. A próbat teljesen sikerült; így nincs messze az az idő, midőn a villamosság a közlekedés terén is nagy szerepet fog játszani.

150 krokodilus. Furesa szörny vendégei vannak most Velenczének. A Rivan egy óriási fakádban 150 krokodilus hemzseg egymás hátán. Nem mozdulnak addig, míg gazdájuk, egy toszkánai olasz, nevükön nem szólítja őket, vagy míg enni nem kapnak. Érdekes az, midőn a krokodilusokat nevükön szólítja a padrone. Hej, ide Zsida!

éjjel. Bem már aludt, előszobájában Czobel Pál tábornoki tiszt, jelenleg szamosújvári fegyházisgató és egy ordonancz huszár tiszt virrasztottak. Egyszerre csak egy szöke 30 év körüli idegen bekopogtatott, németül beszélt és Bemhez leendő bebocsáttatását kérte. Czobel egyelőre el akarta őt utasítani azzal, hogy a tábornok lefeküdt és alszik, de az idegen szorgalmazására, különösen midőn Bem sajátkezűleg irt menlevélét is előmutatta, a tábornokot felköltötte s őt a hálószobába bevezette.

Az idegen majdnem egész óráig időzött a tábornoknál. Midőn tőle kijött, a külső szobában leült s a két tisztel kedélyesen beszélgetésbe ereszkedett, ezeknek kérdésére legnagyobb készséggel és őszinteséggel felelt, végül még br. Puchner es. főhadvezér menlevélét is előmutatta, mely szerint ő a császári táborba bármikor be s abból kimehet. Czobel erre azon megjegyzést tette, hogy „e szerint ott is elmondhatja azt, mi itt történik.“

„Természetesen, — felel az idegen — elmondhatom, hogy itt voltam, hogy itt mindenki alszik, még a tábornok is. Ezért Puchnertől kapok őt, legfennebb tíz forintot, — míg ellenben ha Bemnek elmondom, hogy mi történik az ellentáborban, ezért Bem ad — s ezzel oldalzsebéből kihuzott egy esomag bankjegyet — lehet 1000, de legalább is 800 forintot, ki a hogy fizet, a szerint szolgáljon. Annak mondok őt vagy tíz forint-, ennek 1000 vagy 800 forint érot.“

Ezen kém hozta azon hirt, hogy minő került a császáriak Appold és M.-Igen felé, hogy Bemet Segesvárnál elsánczolt seregével együtt bekeríthessék.

Másnap, márczius 9-én, miután Bem egy kémszemlére kiküldött nagyobb csapat jelentése által ezen hír valódiságáról meggyőződött, történt a Nagy-Szeben felé vonulás és Szebennek 1849. márczius 11-én való bevétele.

kiáltja. És Zsida nehézkesen felemelkedik a medenczéből s a nézőtől félméternyire megjelenik vastag feje. A padrone megveregeti pikkelyes fejét, de inti a nézőket, hogy ne nyuljanak hozzá, mert könnyen megbánná a kezük. Valami borzasztó látvány az, midőn a krokodilokat etetik. Mohó vágygal kapnak a lóhus darabok után, esatogatják fogaikat. Képzeljünk 150 krokodilust, a mint falásra kész nyitott szájjal emelik föl egymás melletti fejeiket. Az ember belenezhet egészen torkukba, láthatja rózsavörös nyítket, pikkelyes fehér nyelvüket. A gazda még beszélni is tud velök. Gyöngöden „bimbi“-nek hívja krokodilusait. A nagy krokodilusok úgy fujnak, mint a gőzgép, ha kieresztik belőle a gőzt, a kicsinyek pedig érthetőleg ugatnak. — Értik mint mond Aida? kérdi a gazda a körülállóktól. Persze senki sem érti. — Azt mondja: álmos vagyok, És csakugyan két perc múlva Aida lehunyja álmos szemeit. Vajjon álmodnak-e? Azt nem tudni: hanem az igaz, hogy a ki látta őket, egész éjjel krokodilusokkal álmodik.

Miből lesz a szerelem? Erre az ép oly érdekes, mint fogas kérdésre egy híres kaliforniai orvos találta meg a választ. Hosszu tanulmányozás és kutatás után rájött, hogy a szerelem oka nem más, mint egy bakterium, orvosi nyelven: bacillus micrococcus, a melyt a híres doktor egyik betegénél felfedezett. Kutatásai folyamában aztán azt is felfedezte, hogy ezt a bakteriumot más személyekbe átviselni, beoltani is lehet. Az ily oltás után rögtön mutatkoznak a szerelem jelei. A tudós orvos ur egy 50 éves fiatal emberbe oltott ily bakteriumot, mire ez rögtön másnap új fekete ruhát, új fogakat rendelt magának, vett hajnövesztő szert, meg egy gitárt s lord Byron verseit kezdte olvasni. Hasonló tünetek mutatkoztak egy 45 éves szüzekénél. A hölgy rögtön 20 dollárt költött az illatszerezésnél, vett egy esomó új haját, új ruhákat rendelt s énekelte a „Szeretek én egyetlen egy virágom“ című dalt (természetesen amerikai kiadásban), bált adott s panaszkodott, hogy a fiatal emberek nem tudnak láncriert tánczolni. — Hát még a fiatal emberekre mily hatással volt a bakterium! Azt már le sem lehet írni. — A derék orvos még mindig ily tudományos kísérletekkel foglalkozik s reméli, hogy sikerülni fog neki ezeket a veszedelmes és elterjedt bakteriumokat kiirtani, vagy legalább ártalmatlanná tenni... Csak oly messze ne volna az a Kalifornia, még talán el is lehetne hinni...

A hareziás gunár. A homburgi nagy hadgyakorlatok alkalmával, a melyek a német császár jelenlétében történtek, egy hesseni csapat mellett nagy komolyan egy természetes gunár lépdéglét. A közfgyelem természetesen nem a délcegez fiukra, hanem a jámbor gunárra irányódott. Ezt nem tűrhették a hareziások. Egy altiszt és hadnagy nekíamodtak, hogy elkergessék, de hasztalan: sőt a hadnagy óriási derűtség közt hasra vágódott. Végre egy trombitás megfogta és pár száz lépésnyire odább vitte. A parancsnok megkönnyebbülve lélegzett, de alig mentek ötven lépésnyire, a gunár ismét a csapat mellett temett s velök tartott a főhadiszállásig. A fegyelemnek vége volt, az öreg német császár és a csapatok hangos kacagásban törtek ki.

A zongorázó elefánt. [Barnum, a híres amerikai ritkaság gyűjtő muzeumában most egy zongorázó esoda elefánt van. Barnum ez elefántja számára külön egy óriási zongorát csináltatott. A mint az elefánt a zongora mellé telepedett és billentyűire nézett, ökölnyi könyvek csak úgy potyogtak az ormányán lefelé. A világért sem akart a zongorán játszani. Mi baja lehet Calibannak? kérdezték a felügyelők. A nagy tapasztalatu Barnum eltalálta. A szegény pára — mondá — a billentyűk elefántesontjában szerető anyja fogaira ismert!

Egy kedves elbeszélés adatik most saájrószápra a párisi salonokban. Estély volt Flaubertnél, melyben Turgenjevet ostromolták, hogy mondjon el egy adomát az orosz népletből. Turgenjev a kandallóra támaszkodva, ismert szelid és magával ragadó hangon a következőket mondta: „Egy fiatal földbírtokos ott hagyta birtokait, hogy a telet Péterváron töltse. A folyó partján meglátott egy fiatal jobbagynőt, ki oly szép volt, hogy megállíttatá trojkáját és így bueszott el tőle: „Zsófia Androwná, a városba megyek. Mit kívánsz, nyakláncot vagy fejdíszet? Igérem, hogy tavaszszal elhozom azt, a mit ohajtasz.“ Zsófia így felelt: „Ah uram, nem kell nekem se fejdísz, se nyaklánc, de hozz nekem a városból egy darabkát abból a szappanból, melylyel a nagy uri nők mosakodnak.“ Mosolyogva kocsizott a földesur tovább és nem gondolt többé a szép jobbagynőre. Midőn azonban tavaszodott és visszakészült birtokaira, észébe jutott a fiatal leány szerény és sajátósos kívánsága. Megint ott találta a vizparton és átadta neki az ajándékot. A leány a vízhez sietett, megmosta kezeit a szappannal, visszatért a trojkához és fülig pirulva, halkan suttogva mondá: „Most, ha uram, esóköld meg kezemet, mint a hogy a nagy uri nőknek szoktad.“

Öt éves primadonna. Mercedesben (Spanyolország) egy gyermekből alapított operettársulat arat nagy sikert. A társulat divája, Fernandez Clotide k. a. mindössze — öt éves.

kal még többszörös sajtolás után sem érhetjük el, miért is a törkölyben mindig marad vissza több kevesebb must vagyis cukor tartalom, melyet törköly bor (bor vagy esiger) készíttéssel vagy szesz főzéssel értékesíthetünk. Tapasztalatok alapján tett számítások azt bizonyítják, hogy a szőlőnek lehetőleg tökéletes 3-4 szeri kisajtolása csak igen kitűnő anyagnál fizeti ki magát pld. nemes rothadt riesling vagy aszu szőlőnél, míg közönséges anyagnál ezzel szerűbb annak gyengébb 1-2 szeri kisajtolása mellett említett módon értékesítése.

Mielőtt a sajtolásnál követendő eljárások leírására térnénk, a gyakorlatban leginkább használt sajtók szerkezetét kellene ismertetnünk.

Mivel azonban ez megfelelő rajzok hiányában igen hosszas leírást igényelne s kellő czélhoz még sem vezetne, azért is czélszerűbbnek látom a gyakorlatban inkább előforduló sajtó systhemákat felemlíteni utalván egyuttal azok főbb előnyei és hátrányaira.

A szőlőszet terén működő összes sajtókat szerkezetileg 3 főcsoportba oszthatjuk:

1. az emeltyüs vagy bálvány-sajtók.

2. csavaros sajtók.

3. az ujabban már alkalmazott víz vagy hydraulikus sajtók:

1. Az emeltyüs sajtók, melyek az egykaru emeltyü törvényén alapulnak, lehetnek ismét egyszerűek vagy összetettek a szerint amint egy vagy több emeltyüből vannak összetéve, a melyek végére alkalmazott súlyok (nagy kövek) képviselik a működő erőt. Előnye ezen sajtóknak:

a) hogy a hol a fa olesó, kiállításuk kevésbé kerül, b) hogy önmaguktól lehetőleg egyenletesen (succesive) működnek, azaz emberi erőt aránylag keveset igényelnek.

Hátránya ezen sajtóknak:

a) hogy főleg az emeltyüs bálvány sajtókhoz szükséges nagy egészséges fatörzsek ma már ritka helyen találhatók nagy csak igen drágán kaphatók.

b) fel és leszerelésük sok nehézséggel jár.

c) elhelyezésükre aránylag igen nagy helyet igényelnek; a szükség kívánalma szerint helyből nem mozdíthatók.

d) működésük igen lassu, nem kellőleg forcírozható, mi egyrészt a sajtó munkaképességének válik rovására, másrészt pedig a borok minőségére nézve is hátrányos, mert a törköly hosszu ideig a levegőnek léven kitéve a bor törkölyizt kaphat, sőt második sajtolás alkalmával, meleg időben, még a megeczetesedés veszélyének is ki van téve.

Ezen sajtók felújítási szerepüket már lelétek s esetleg csak az újabb keletű könnyebben előállítható összetett emeltyüs sajtók érdemelnek figyelmet s vehetőek alkalmazásba főleg nagyobb szőlőszet és pinczészeteknél, hol is seprő sajtolásra nemkülönben a vascaváros sajtókkal gyorsan kisajtoló törkölynek másodikbini sajtolására jól használhatók.

2. A csavaros sajtók anyag tekintetében 2 részre oszthatók t. i. a) fa, b) vascaváros sajtókra.

A fa csavaros sajtókat azok ár tekintetében nyújtott csekély előnye mellett a vascaváros sajtókhoz viszonyított feltűnő durva hiányait mindenki sokkal jobban ismeri, semhogy erre több szót pazarolnom kellene; a vascaváros sajtókra vonatkozólag pedig általánosságban csak annyit említek meg, hogy ezek között ma már erömütánilag különböző összetételű sajtókkal birunk, melyek előnyeül: kis hely foglalás, könnyű szállíthatás és kezelés, gyors működés nagy erőnyereség, egyenletes nagy erő kifejtés stb. hozhatók fel. Hátrányul szolgál, ezen sajtókra nézve az, hogy vas alkatrészeik nagyobb részt öntött vasból léven készítve, ezek kezelése kellő vigyázatot igényel, mi azonban a mai solidabb kiállítás folytán, a mennyiben meglehetősen tömören készíttetnek, ugy hogy durvább erőbefolyásnak is ellent állni képesek, meglehetősen a minimumra redukálódik, ép ez mondható a vascaváros sajtók aránylag nagyobb befektetési összegére nézve; a legelterjedtebb sajtók: a rajnai Leroy, könyökemélyűs Mabil és a Rauchenbach-féle, mely utóbbi az említetteket a sajtók előnyeül felhozottak tekintetében jóval felülmulja, miért is ezen sajtó méltán a legnagyobb elterjedésnek örvend; annál is inkább, mert szerkezetének elmes egyszerű volta miatt előállítás az előbbieknél még jóval olesóbbá is kerül. Én, ki mind ezen itt felsorolt sajtókat gyakorlati tapasztalatból ismerem, az eddigi vascaváros sajtóink közül Rauchenbach-féle sajtót a legmelegebben sajnálhatom a t. szőlész közönség figyelmébe. Vezetésem alatti intézetben egy ily sajtó már két év óta a legjobb sikerrel működik s ez valamint egyéb említett szerelési eszközök, erjkádák ott bármikor megtekinthetők.

A szőlő sajtolásnál a következő czélszerűnek bizonyult eljárások foganasítandók:

1. Az összezúzott szőlő levélnek kádról lebecsátása, mely a kád esaplyukához belül alkalmazott minél nagyobb a, vagy czinpléh szűrő segítségével legegyszerűbben eszközölhető.

2. A kádban vissza maradt esemegének sajtóra való f. ltöltése, a melynél a csemegének egyenlő szétosztására és lesulykolására kell figyelmet fordítani; mert különben e nyomás nem leend egyenlő, minek folytán az apa és anya csavar nagyobb omlodást s kopást szenvedend.

3. A must gyorsabb és tökéletesebb kisajtolhatása szempontjából czélszerű a sajtó megtöltése alkalmával a csemegé közé a sajtó magasságához mérten 1-2 válasz feneket deszka vagy fúzfonadékból alkalmazni — a mi által a különben igen ruganyos törköly oszlop kis részletekint szilárd testek közé szorítva könnyen és jól kisajtolható.

4. A sajtó szorítás kezdetben gyengén, idővel, miudég fokozódó erővel alkalmazandó. Hogy pedig a sajtolás alkalmával a musttal együtt kijövő magvak és héj a hordóba ne kerüljön, czélszerű a sajtó esatornájához czindrót vagy fűzből font kis kosarat alkalmazni.

5. A törkölyt lehetőleg tökéletes kisajtolhatás szempontjából közönségesen kétszer, jeles bort adó anyagot 3-szor is szokták újból kisajtolni.

A sajtolás által nyert must nem egyenlő minőségű; míg a kádról önmagától befolyó ugynevezett szinmust és az első sajtolásnál nyert must szép zöldes fehér színű és tiszta ízű, addig nagyobb nyomás után vagy egy 2-ik sajtolásnál nyert must sárgás söt barnás színű fanyarabb többé kevésbé törköly színűvé válik. A kádról lefolyó lé és az első sajtolás össze elegyítendő, míg a 2-ik s a többi sajtolás együtt kezelhető.

Nyulósodásra hajlandósággal bíró szőlőfajoknál czélszerű a szinmusthoz 2-ik sajtolást is keverni, mert ennek cersavasabb voltánál fogva nevezett betegségre kevésbé lesz hajlandó.

A mi a csomógének viszonyát a must és törkölyhöz illeti, erre nézve az tapasztaltatott, hogy leves szőlőnél a must a törkölyhöz ugy áll mint $\frac{1}{4} : \frac{1}{4}$ -hez söt igen leves szőlőnél must $\frac{1}{4} : \frac{1}{2}$, míg kevésbé lédus vastag kocsanýu fajoknál csak mint $\frac{1}{4} : \frac{1}{2}$ -höz.

Morágyi István.

(Folyt. köv.)

FELELŐS SZERKESZTŐSÉG:

Dr. MAGYARI KÁROLY.

TÖRÖK BERTALAN.

SZILÁGYI FARKAS.

KIADÓ-TULAJDONOS: WOKÁL JÁNOS.

Sz. 5220—1883.

tkvi

Arverési hirdetmény.

A nagyenyedi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság részéről közlé, hogy a kir. kincstár végrehajtató 119 frt 96 kr tőke és ennek 6% kamata és 10 frt 76 kr költség követelése kielégítése végett végrehajtást szenvedő Bueserzán Györgynek az Ohábai 208. sz. tkönyvben a+ 1-11 rendszám alatt foglalt fekvőségei 311 frt 40 krbán megállapított kikiáltási árban Ohába község elöljárósági helyiségében 1883. október hó 20-án délelőtt 10 órakor tartandó nyilvános árverésen kikiáltási áron alól is eladtnak.

Venni szándékozó kötelek a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy pedig az 1881. évi LX. t.-cz. 42. § jelzett árfolyammal számított óvadékképesnek nyilvánított értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni.

A vételért pedig vásárló a következő határidőben köteles a feltevéleken megnevezett kir. adó-, mint letéti hivatalhoz lefizetni, és pedig az árverezés jogerőre jutása után 15 nap alatt.

Különben az árverés megállapított feltételei alólirt telekkönyvi hatóságnál a hivatalos órák alatt és Ohába község elöljárósági helyiségében megtekinthetők.

A kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóságtól.

Nagy-Enyeden, 1883. szeptember hó 13-án.

Szentpáli,
kir. aljbíró.

1189—1883.

Arverés.

A vezetésem alatti kir. kerületi börtön házi élelmezésénél az 1884-dik évben gyűlendő konyhai és sütődei hulladékok, kenyérhéjak és moslék értékesítése czéljából folyó évi október 23-án délelőtt 10 órakor hivatalos szobámban nyilvános szóbeli árverés fog tartatni. Bánatpénz (5) ót frt.

A feltételek iródámban megtekinthetők.

A kir. kerületi börtön igazgatósága.

Nagy-Enyeden, 1883. évi szept. hó 25-én.

BALKAY,
igazgató.

Sz. 968—1883.

j. ig.

Haszonbéri hirdetmény.

A Bethlen-fótanoda előjárósága az ennek tulajdonát képező toroczko-szentgyörgyi, Toroczko városi, ez utóbbiban levő s vendégfogadónak is alkalmas jó kőházas telkét melléképületeivel együtt, valamint Bedelő, Borév, Gyertyános, Lunka, Vidaly, alsó-felső Szolcsva és alsó-felső Potsága községekeni koresma regale jogát az 1884-ik év január hó 1-én kezdődőleg 3, esetleg 6 évre zárt ajánlat útján haszonbérebe szándékozván kiadni, — ezennel felhívja a bérebe venni szándékozókat, hogy zárt ajánlataikat kellő bánatpénzzel ellátva, folyó évi október hó 16-áig bezárólag a fótanoda jószág-gazgatóságához nyujtsák be.

Kikiáltási ár 3000 forint, bánatpénz ennek 10 százaléka.

3—3

Az Igazgatóság.

Ez igaz, nem hazugság!

Ide nézz, nem oda:

Ez „enyedi portéka“ —

Magyar ember árulja.

100 darab pónyik almának
Papirba göngyölve 250 kraj-
czár az ára.

S ha még akar valaki többféle
nemes faju almát kapni:
Tessék BIRTALAN LAJOST
megkeresni

NAGY-ENYEDEN,
a „Világ közepén.“

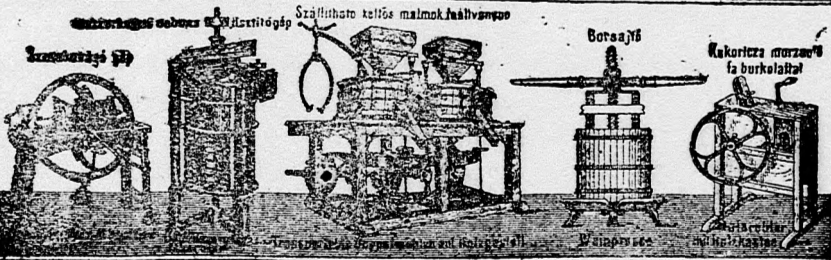
Ez igaz, nem hazugság!!

GUTJAHR és MÜLLER

BUDAPESTEN.

Első budapesti Trieur, rostalemez és gazdasági gépgyár
a Margit-híd közelében

ajánlják szolid szerkezetű s javított gyártmányukat, mint:

14—25

Arjegyzekek kívánatra ingyen és bérmentve.

Raktár és eladási hely Nagy-Enyeden: BISZTRICSÁNY LAJOS úr vaskereskedésében.

Arjegyzekek kívánatra ingyen és bérmentve.

Arjegyzekek kívánatra ingyen és bérmentve.

Nyomatott Wokál János gyorsajtóján Nagy-Enyeden.